

Pöytäkirja

10.10.2025

VN/5285/2025
STM022:00/2025

Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lainsäädännön uudistamista valmisteleva työryhmän kokous 7/2025, 07.10.2025

Aika 07.10.2025 klo 13.30 – 15.30

Paikka Läsnäkokous Kirkkokatu 12, 2. kerros, K249 Maria (Microsoft Teams -linkki varajäsenille)

Osallistujat, jäsenet (varajäsenet)

Pekuri Hanna-Mari, pj., STM	
Hänninen Ville, vpj., STM	
Kauttonen Lassi, STM	(Orsila Reetta, STM)
Rantanen Henna, TEM	
Kuurne Aija, TTL	(Koivula Antti, TTL)
Kopra Ville, Akava ry	(Tuovinen Anu, Akava ry)
Työläjärvi Riitta, SAK ry	(Puura Heli, SAK ry)
Ahtiainen Minna, STTK ry	(Ville Kirvesniemi STTK ry)
Mäki Lohiluoma Juho, EK ry	(Rantahalvari Vesa, EK ry)
Hakonen Niilo, KT	(Salli Minna, KT)
Lumiaho Maire, MTK ry	(Hellstén Harri, SY)

Asiantuntijat

Hämäläinen Helinä, TTL
Mäntylä Tiina, TTL
Pajukoski Noora, STM
Rissanen Mikko, STM, sihteeri

1 Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.30. Hyväksyttiin kokouskutsun mukainen asialista.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja sillä muutoksella, että korjattiin asiakohdassa 4 (TTL:n rekisterit) Työterveyslaitoksen tietosuoja-asiantuntija nimike muotoon tietosuojavastaava.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

3 TTL:n rekisterit: Työperäisten sairauksien rekisteri ja altistumismittausten rekisterit

Puheenjohtaja totesi aluksi kokouskutsun liitteestä (tietosuojaperustelut), että siinä on pyritty avaamaan yleisen tietosuojasetuksen käsittelyn oikeusperusteita sekä kansallista liikkumavaraa suhteessa Työterveyslaitoksen tehtäviin ja sen pitämiin rekistereihin (tässä vaiheessa ennen kaikkea työperäisten sairauksien rekisteriin). Tarkoitus on täsmentää alustavaa perustelutekstiä pykälähahmotelmien kehittyessä. Puheenjohtaja totesi, että kyseistä liitettä ei ole tarkoitus käsitellä yksityiskohtaisesti tässä kokouksessa, mutta pyysi, että jos jäsenillä on siihen huomioita, ne voi toimittaa puheenjohtajalle ja Noora Pajukoskelle.

Kokouksessa käytiin keskustelua liitteen (TTL rekisterit taulukko) perusteella työperäisten sairauksien rekisteriä ja altistumismittausten rekistereitä koskevien säännösten nykyisestä kirjoitustavasta, sääntelytarpeesta yleensä ja siitä, minkä tyyppisistä asioista on tarpeellista ja mahdollista säätää sekä muutostarpeista voimassa olevaan sääntelyyn. Rekistereihin liittyviä pykälämuotoiluja ei ole vielä tehty, ne laaditaan myöhemmin keskustelussa nousseiden havaintojen ja jatkoselvitysten pohjalta.

Rekisterien osalta todettiin, että jatkossakin niiden tulee olla lakisääteisiä. Esiin tuotiin rekisterien merkitys mm. tutkimuksen, kehittämisen, tilastoinnin sekä ammattitautien ja työperäisten sairauksien ennaltaehkäisyn kannalta. Altistumismittausten rekisterien kohdalla nostettiin esiin niiden merkitys raja-arvojen määrittämisessä. Todettiin, että rekisterinpitäjyyden on oltava laissa nykyistä selkeämmin Työterveyslaitoksella. Lisäksi keskustelua herättivät työperäisten sairauksien rekisterin laajuus ja käytettävät termit. Tässä vaiheessa päädyttiin käyttämään kyseisen rekisterin kohdalla termejä ammattitauti ja työperäinen sairaus.

Keskusteltiin rekistereiden käyttötarkoituksesta ja siitä, kirjataanko lakiin rekisterien olemassaoloa kuvaava yleinen tarkoitus vai mihin tiettyyn käyttötarkoitukseen, kuten tutkimukseen, rekisterin tietoja saataisiin käyttää. Koska kaikki kolme rekisteriä ovat nk. toisilain piirissä, käyttötarkoituksella on ennen kaikkea merkitystä Työterveyslaitokselle itselleen. Oleellista on, että Työterveyslaitos itse saa käyttää rekisterien tietoja sen tehtävien edellyttämässä laajuudessa eikä se tarvitse lupaa omien rekisteritietojensa käyttämiseen. Päädyttiin siihen, että jatkovalmistelussa otetaan tässä vaiheessa lähtökohdaksi rekisterien yleinen tarkoitus, jonka lisäksi säädettäisiin Työterveyslaitoksen omasta käytöstä, joka sidotaan sen laissa säädettäviin tiettyihin tehtäviin.

Keskusteltiin myös siitä, riittääkö se, että oikeudesta tietojen luovuttamiseen on säädetty ja onko sillä merkitystä, onko luovuttajalla oikeus vai velvollisuus luovuttaa tietoja, vai tulisiko säätää myös Työterveyslaitoksen oikeudesta saada tietoja. Näitä kysymyksiä selvitetään vielä jatkovalmistelussa. Käytiin läpi Työterveyslaitoksen roolia ammattitautitietojen luovuttamisessa työperäisten sairauksien rekisteristä Euroopan komissiolle (Eurostat) ja siihen liittyvää EU-sääntelyä. Keskustelussa nousi esiin toisaalta se, ettei asiasta säätäminen liene välttämätöntä, ja toisaalta tarve selkeyttää ja tehdä näkyväksi nykytilannetta. Tässä vaiheessa ehdotettiin muotoiluksi Työterveyslaitoksen mahdollisuutta luovuttaa tietoja tilastollista tarkoitusta varten siten kuin siitä erikseen (EU-sääntelyssä) säädetään. Altistumismittausrekisterien osalta kiinnitettiin huomiota siihen, että tiedot saadaan Työterveyslaitoksen kaupallisen liiketoiminnan kautta, mikä sinänsä antaa riittävän pohjan esimerkiksi raja-arvojen määrittelyyn. Tältä osin tulevaan muotoiluun vaikuttaa se, miten Työterveyslaitoksen harjoittama kaupallinen liiketoiminta organisoidaan.

Tuotiin esiin myös julkishallinnon tavoite tietojen tallettamisesta vain kerran, mikä saattaisi edellyttää viranomaisten välisten tietojen vaihdon sujuvoittamista. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen nk. Avohilmon työterveyshuollon tietojen tarvetta ja saatavuutta Terveyslaitoksen käyttötarpeisiin selvitetään, ja tähän palataan myöhemmin.

Rekistereihin talletettavien tietojen laajuuden ja säilytysajan osalta nousi erilaisia näkökulmia liittyen mm. tietosuojalain edellyttämään talletettavien tietojen minimointiin, tiedon käytön tarkoituksenmukaisuuteen ja välttämättömyyteen, työelämän pidemmän aikavälin muutoksen seurantaan sekä

ammattitautien pitkään latenssiaikaan liittyen. Oleellista on, että tallennusta koskevat määrittelyt mahdollistavat rekisterien käyttötarkoituksen toteutumisen ottaen kuitenkin huomioon tietojen minimoinnin.

Tietojen säilyttämistä koskevassa keskustelussa todettiin, että rekisteritietojen säilyttäminen ja arkistointi ovat eri asioita. Säilytysajan täsmällisen määräjän antaminen (esim. vuosina) koettiin vaikeaksi. Tarkoituksenmukaista voisi olla sitoa tallennusajan kesto välttämättömyyteen, jolloin se mahdollistaisi ja edellyttäisi TTL:n oman harkinnan käyttöä. Edelleen arkistolain nojalla on mahdollista määrätä tiedot pysyvästi arkistoitaviksi.

4 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

5 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.30

Puheenjohtaja

Hanna-Mari Pekuri

Sihteeri

Mikko Rissanen